

Natuurtoets

Uitbreiding Aldi te Zuidbroek

Natuurtoets

Uitbreiding Aldi te Zuidbroek

Projectnummer 404070
definitief 00
23 september 2015

Auteur(s): J.W.C. Melis MSc.

Opdrachtgever

ALDI Vastgoed B.V.
Postbus 293
9200 AG Drachten

datum vrijgave

1-12-16

beschrijving revisie

Definitief

goedkeuring

S. Hammink

vrijgave

J. Officier

Projectgroep bestaande uit:

J.W.C. Melis MSc.

drs. L.J.G. Koks

Tekstbijdragen:

J.W.C. Melis MSc.

Fotografie:

J.W.C. Melis MSc.

Vormgeving:

J.W.C. Melis MSc.

Contactgegevens:

Monitorweg 29

1322 BK ALMERE

Postbus 10044

1301 AA ALMERE

T. 06-123456

E. info.nl@anteagroup.com

Inhoud

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader natuurbescherming	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Flora- en faunawet	3
2.3	Natuurwerk Nederland	3
2.4	Natuurbeschermingswet 1998	3
3	Plangebied en projectvoornemen	5
3.1	Plangebied	5
3.2	Planvoornemen	5
4	Methodiek	7
4.1	Algemeen	7
4.2	Bureauonderzoek	7
4.3	Terreinbezoek	8
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	8
5	Resultaten gebiedsonderzoek	9
5.1	Gebiedsbeschrijving	9
5.2	Beschermde soorten	9
5.2.1	Bureauonderzoek	9
5.2.2	Terreinbezoek - ecologische bevindingen	10
5.2.3	Samenvatting beschermde soorten	11
5.3	Beschermde gebieden	11
6	Toetsing	13
6.1	Effectbepaling project	13
6.2	Effecten beschermde soorten	13
6.2.1	Vogels	13
6.2.2	Zoogdieren	14
6.2.3	Amfibieën en reptielen	14
6.2.4	Vissen	14
6.2.5	Flora	14
6.2.6	Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen	14
6.3	Effecten op beschermde gebieden	15
6.3.1	Effecten op het Nederlands Natuurnetwerk	15
6.3.2	Effecten op Natura 2000-gebieden	15

7	Conclusies	17
7.1	Conclusies soortenbescherming	17
7.2	Conclusies gebiedsbescherming	17
7.3	Vervolgstappen	18
7.4	Kansen voor de Natuur	18
8	Bronnen	20
	Bijlage I Wettelijk kader	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aldi Vastgoed Drachten B.V. wil de bestaande supermarkt aan de Kerkstraat 77 te Zuidbroek verplaatsen en uitbreiden. Hiertoe wordt de bestaande supermarkt gesloopt en wordt op hetzelfde terrein een nieuw pand gerealiseerd. Omdat deze uitbreiding niet past binnen het huidige bestemmingsplan wordt er een nieuw bestemmingsplan opgesteld. In het kader van dit nieuwe bestemmingsplan wordt ook deze natuurtoets uitgevoerd.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een natuurtoets. In de voorliggende rapportage zijn de resultaten van de natuurtoets beschreven. In Figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1: Ligging van het plangebied Bron: Globespotter.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, NNN (voorheen EHS) en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing of vergunning noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is verder als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en het projectvoornemen;
- hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de methodiek van de natuurtoets;
- hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het plangebied;
- hoofdstuk 6 toetst de ontwikkeling aan de Flora- en faunawet, NNN en Nbwet 1998;
- hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn alleen onder voorwaarden mogelijk.

2.3 Natuurwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van het NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

2.4 Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten worden beschermd middels de Natuurbeschermingswet 1998, deze gebieden hebben daarmee een wettelijke beschermde status. Er zijn geen ontwikkelingen zonder Natuurbeschermingswet vergunning toegestaan als deze ontwikkeling de natuurlijke waarden en instandhoudingsdoelen van het gebied direct of indirect aantasten.

projectnummer 404070
23 september 2015, revisie 00

3 Plangebied en projectvoornemen

3.1 Plangebied

Het plangebied is gelegen in Zuidbroek in de gemeente Menterwolde in de Provincie Groningen. Het gebied is gelegen aan de Kerkstraat ten noorden van de burgemeester Omtaweg. Ten noorden van het plangebied liggen woningen en is een klein bos aanwezig. In een deel van dit bos is een laad- en losvoorziening gepland. In het plangebied is bebouwing, bos, een parkeerplaats en grasland aanwezig.

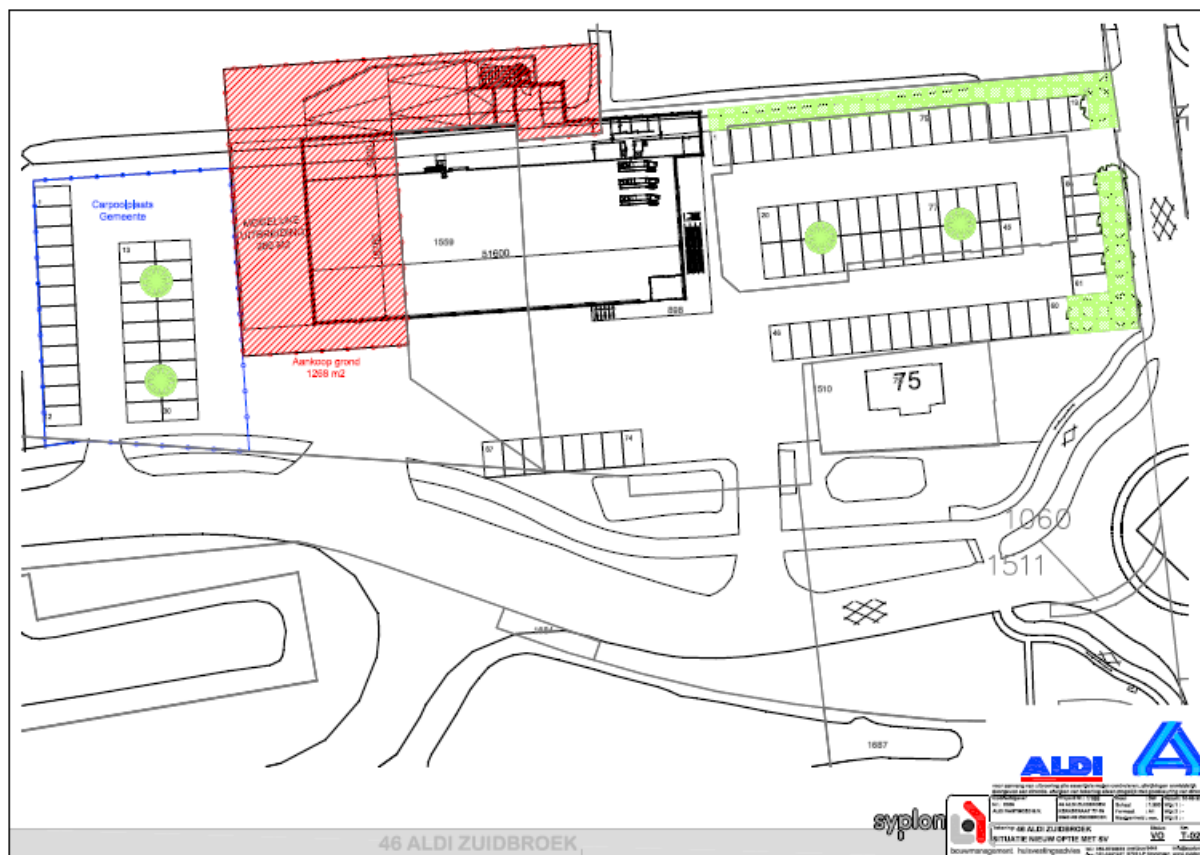

Figuur 3.1: Ligging van het plangebied (rood gemarkeerd; Bron : globespotter).

3.2 Planvoornemen

Omdat het gaat om een plangebied waar een ontwikkeling is voorzien, is de regeling in het bestemmingsplan primair gericht op mogelijk maken van de bouw van het winkelpand met bijbehorende voorzieningen. Uiteindelijk zullen de werkzaamheden voor het uitbreiding van de Aldi bestaan uit de sloop van de bestaande bebouwing ter plaatse, het herinrichten van de parkeerplaatsen en de aanleg van een nieuw winkelpand. In figuur 3.2 is de toekomstige situatie geschetst.

projectnummer 404070
23 september 2015, revisie 00

Figuur 3.2: Planvoornemen(Syplon, 2014.)

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar de zwaar beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemeen beschermde soorten, die zijn opgenomen in Tabel 1 van de Flora en faunawet, zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende project. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er worden diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van zwaarder (Tabel 2 en 3 – soorten) beschermde soorten in en rond het plangebied. Met behulp van landelijke en regionale verspreidingsatlassen en specifieke internetsites (www.ravon.nl; www.vlindernet.nl; www.libellennet.nl en [www.Naturalis.nl\EIS](http://www.Naturalis.nl/EIS)) wordt nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast worden landelijke databanken voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op uurhokniveau worden verkregen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn dan niet bekend. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt in het terreinbezoek een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Een aantal vogels dat jaarlijks terugkomt op hetzelfde nest is onderverdeeld in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5) (zie toelichting in Bijlage 1 – Wettelijk kader) waarvan inventarisatie gewenst is. Gekeken wordt naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van de bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat in het plangebied. Op 27 juli 2015 is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

In de omgeving van het plangebied zijn sloten bevist met een RAVON schepnet (50 cm x 70 cm x 60) om deze te onderzoeken op de aan-of afwezigheid van beschermde amfibieënsoorten.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten vast te stellen of uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Gebiedsbeschrijving

Het gebied bestaat uit een asfalt parkeerplaats, de bestaande bebouwing, een deel van het aangrenzende bos, een deel sloot en een aantal grasveldjes. Langs de parkeerplaats is een korte heg aanwezig. In de grasveldjes zijn algemene soorten als tormentil, robertskruid, paardebloem, kamille en brunel aanwezig, er groeien algemene grassoorten als Engels raaigras, gestreepte witbol en straatgras. De bosrand bestaat uit Eikenbos met onder andere sleepruim, hulst, zachter berk, lijsterbes, geoorde wilg, jasmijn, vlier en esdoorn.

Figuur 5.1: Impressie van het plangebied.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Bureauonderzoek

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie en uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten.

Vogels, categorie 1-4

- Buizerd, gierzwaluw, huismus en sperwer.

Zoogdieren

- Eekhoorn, steenmarter, gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis

Reptielen en Amfibieën

- Geen.

Vissen

- Geen.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

- Geen.

Flora (telmee.nl)

- Beenbreek, brede orchis, daslook, gevlekte orchis, zonnedauw, prachtklokje, rietorchis, ronde zonnedauw, steenanjer, wilde gagel en drijvende waterweegbree.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich daadwerkelijk in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied. Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

5.2.2 Terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op 27 juli 2015 (geheel bewolkt, 16.6 °C, 12 mm neerslag; knmi.nl) is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten.

Vogels

In het te kappen bos en in de hagen en struiken in het plangebied is geschikt broedbiotoop aanwezig voor (algemene) vogelsoorten. In de te kappen bomen zijn geen nesten aangetroffen van vogels met een jaarrond beschermd nest.

Zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt het voorkomen van de eekhoorn en de steenmarter in de omgeving van het plangebied.

De steenmarter komt voornamelijk voor in loofbos, bosranden en open rotsheuvelds en maakt zijn nest in steenhopen of gebouwen. De steenmarter kan het plangebied incidenteel bezoeken als foerageergebied en trekroute. In het plangebied zijn geen nesten van de steenmarter aangetroffen.

De eekhoorn komt voornamelijk voor in naaldbossen of gemengde bossen waarin naaldbomen overheersen. In de omgeving van het plangebied is geschikt biotoop voor de eekhoorn aanwezig. Er zijn echter geen nesten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied zelf biedt geen geschikt leefgebied voor de soort.

Uit de bureaustudie blijkt het voorkomen van meerdere vleermuissoorten in de omgeving van het plangebied. De bebouwing en de bomen in het plangebied zijn geïnspecteerd. Hierbij zijn geen gaten of holtes aangetroffen die dienst kunnen doen als verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn tevens geen elementen aanwezig die dienst kunnen doen als foerageergebied voor vleermuizen. Het voorkomen van beschermde vleermuissoorten kan worden uitgesloten.

Vissen

Uit de bureaustudie komen geen beschermde vissoorten naar voren. In de directe omgeving van het plangebied zijn sloten bevestigd. Hierbij is alleen de blankvoorn aangetroffen. Het plangebied overlapt een kleine watergang, deze watergang zal worden gedempt voor de nieuwe inrichting van het plangebied. In deze watergang stond ten tijde van het veldbezoek slechts een klein laagje water, dit bood geen geschikt biotoop voor zwaardere beschermde vissoorten. De planuitwerking zal geen effect hebben op de watergangen in de omgeving van het gebied. Het voorkomen van beschermde vissoorten kan worden uitgesloten.

Amfibieën & reptielen

Uit de bureaustudie komen geen zwaardere beschermde amfibieën of reptielen naar voren. In de omliggende sloten worden geen zwaardere beschermde amfibieën verwacht. Het plangebied vormt geen geschikt landbiotoop voor eventueel voorkomende amfibieën die buiten het plangebied hun voortplantingswater hebben.

Flora

Tijdens het terreinbezoek zijn algemeen voorkomende plantensoorten aangetroffen. Uit de bureaustudie blijkt het voorkomen van de plantensoorten beenbreek, brede orchis, daslook, ge vlekke orchis, zonnedaauw, prachtklokje, rietorchis, ronde zonnedaauw, steenanjer, wilde gagel en drijvende waterweegbree in de omgeving van het plangebied. Deze soorten zijn tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen. De soorten hadden op basis van hun groeiseizoen wel aangetroffen kunnen worden. Hiermee is het voorkomen van deze soorten uitgesloten.

5.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Tabel 5.1: (Mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermings-regime	Aanwezigheid	Toelichting
broedvogels		Mogelijk in heggen en in het bos in het plangebied.	

5.3 Beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied omvat een stuk bos dat deel uitmaakt van "bos- en natuurgebied buiten de EHS. Voor dit gebied is in het natuurbeheerplan geen natuurstype opgenomen. Het gebied bestaat uit gemengd eikenbos, zoals beschreven in paragraaf 5.1. De oppervlakte van het ruimtebeslag bedraagt circa 600 m².

projectnummer 404070
23 september 2015, revisie 00

Figuur 5.2: Bos- en Natuurgebied buiten de EHS in het plangebied licht groen (kaartviewer Provincie Groningen).

Natura 2000

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebieden (fig. 5.3). Binnen een straal van drie kilometer bevinden zich geen Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het “Zuidlaardermeergebied” op een afstand van ca. tien kilometer.

Figuur 5.4: Natura 2000 gebieden in de omgeving van het plangebied (<http://natura2000.eea.europa.eu>).

6 Toetsing

6.1 Effectbepaling project

Het nieuwe pand van de Aldi wordt gebouwd in de omgeving van het huidige terrein. Voor de nieuwbouw van de Aldi zal het huidige pand worden gesloopt en zal ook een deel van het bestaande bos worden gekapt. Het parkeerterrein wordt heringericht.

6.2 Effecten beschermde soorten

De effecten op de zwaardere beschermde soorten worden per soortgroep getoetst. Voor de vogels wordt naast de categorie 1-4 vogelsoorten ook ingegaan op de algemene vogelsoorten.

6.2.1 Vogels

Algemene vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door (kap) werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (half maart tot 1 augustus) en indien buiten deze periode concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient voorafgaande aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

In het plangebied kunnen broedgevallen voorkomen in de bomen en in de heggen op het parkeerterrein. Wanneer voor aanvang van de werkzaamheden broedgevallen aanwezig zijn, moet een bevoegd ecooloog beoordelen of de werkzaamheden ongewijzigd doorgang kunnen vinden of dat maatregelen moeten worden getroffen ten behoeve van de broedgevallen.

Jaarrond beschermde nesten

In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen in de te kappen bomen in het plangebied. Er hoeft geen rekening te worden gehouden met het voorkomen van jaarrond beschermde nesten.

Categorie 5-soorten

Naast soorten met jaarrond beschermde nesten zijn er categorie-5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is in het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen nesten van categorie-5-soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de directe omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de directe omgeving.

6.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet en de Habitatrichtlijn Bijlage IV. Bij het verwijderen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouw bewoonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewoonende vleermuizen verblijven in gaten, hollen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het plangebied zijn geen bomen met hollen of gaten aanwezig. Tevens zijn in de te slopen bebouwing geen muren met open stootvoegen aanwezig in de bebouwing in het plangebied. In de dakbetimmering zijn geen kieren aanwezig die toegang kunnen bieden aan vleermuizen. Het gebruik van de bebouwing in het plangebied als verblijfplaats voor vleermuizen is uitgesloten. Ook in de te kappen bomen zijn geen holtes gevonden, het is daarmee uitgesloten dat deze bomen een verblijfplaats bieden aan vleermuizen.

In het plangebied zijn geen elementen aanwezig die dienst kunnen doen als vliegroute voor vleermuizen. De aanwezigheid van vliegroutes van vleermuizen is uitgesloten in het plangebied.

Overige zwaar beschermde zoogdieren

Het voorkomen van beschermde zoogdieren in het plangebied is uitgesloten. Effecten op deze soorten zijn dus ook uitgesloten.

6.2.3 Amfibieën en reptielen

De aanwezigheid van beschermde amfibieën en reptielen in de omgeving van het plangebied is uitgesloten. Effecten op deze soorten zijn dus ook uitgesloten.

6.2.4 Vissen

De aanwezigheid van zwaar beschermde vissoorten in het plangebied is uitgesloten. Effecten op deze soorten zijn dus ook uitgesloten.

6.2.5 Flora

Het plangebied is uitgebreid onderzocht op voorkomende (beschermde) flora. In het plangebied zijn geen beschermde planten aangetroffen. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

6.2.6 Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het plangebied. De soorten zijn niet aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen zijn niet geschikt als leefgebied voor beschermde soorten uit deze soortgroepen.

6.3 Effecten op beschermde gebieden

6.3.1 Effecten op het Nederlands Natuurnetwerk

Het plangebied omvat een stuk bos dat onderdeel uitmaakt van de “natuurgebieden buiten de ecologische hoofdstructuur”. Er is een eerdere toetsing uitgevoerd naar de inpassing van het bestemmingsplan binnen het provinciaal beleid (Antea Group, 2015). Hierin is geconcludeerd dat de ontwikkeling doorgang kan vinden omdat de ingreep kleinschalig van aard is en omdat er een netto verbetering van kwaliteit plaatsvindt door de compensatie van het te kappen areaal.

In nader overleg met de Provincie Groningen en de gemeente moet nog bepaald worden op welke wijze de compensatie plaatsvindt.

6.3.2 Effecten op Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Op drie km afstand bevinden zich geen Natura 2000 gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is “Zuidlaardermeergebied” op een afstand van ca. tien kilometer. Op basis van de aard van de werkzaamheden en de afstand tot Natura 2000-gebieden zijn negatieve effecten uit te sluiten.

projectnummer 404070
23 september 2015, revisie 00

7 Conclusies

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de natuurtoets beschreven. De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming (7.1) en gebiedsbescherming (7.2). Voortkomend uit de soortenbescherming komen een aantal verplichte voorwaarden in het kader van de Flora- en faunawet (paragraaf 7.3). In paragraaf 7.4 worden maatregelen voorgesteld die in de nieuwe situatie kansen bieden voor soorten die zijn gebonden aan gebouwen en stedelijke omgeving. Deze maatregelen zijn niet wettelijk verplicht.

7.1 Conclusies soortenbescherming

In het kader van de soortenbescherming en de natuurbescherming kunnen de werkzaamheden doorgang vinden. Er worden geen beschermde soorten verwacht in het plangebied. Wel moet tijdens het broedseizoen rekening worden gehouden met de aanwezigheid van broedvogels in de heggen op de parkeerplaats.

Broedvogels

Voor de voorgenomen werkzaamheden waarbij bomen verwijderd worden, dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (globaal maart tot één augustus).

Er zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde indien ten minste één van de volgende maatregelen genomen worden:

- 1) De werkzaamheden aan de bomen worden buiten het broedseizoen uitgevoerd (voorkeursmaatregel) of in deze periode wordt het plangebied ongeschikt gemaakt voor broedvogels.
- 2) Het plangebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een erkende eco-loog gecontroleerd op actuele broedgevallen; bij gebleken aanwezigheid van broedende vogels moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot na het broedseizoen.

Overzicht

In Tabel 7.1 worden de soorten weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn en/of worden verwacht en waar nader onderzoek naar uitgevoerd moet worden.

Tabel 7.1: Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Onthef- fing nood- zakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten broedseizoen

7.2 Conclusies gebiedsbescherming

Natuurnetwerk Nederland

Binnen het plangebied bevindt zich een deel bos dat onderdeel uitmaakt van de bos en natuurgebied buiten de EHS. Hiervoor is een eerdere toetsing uitgevoerd. In overleg met de provincie en de gemeente moet nog worden bepaald op welke wijze het areaal gecompenseerd wordt.

Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of nabij een Natura 2000-gebied. Op basis van de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn effecten op dit gebied uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, zoals het opstellen van een voortoets, zijn dan ook niet noodzakelijk.

7.3 Vervolgstappen

De uitvoering van de compensatie van het te kappen stuk bos dat onderdeel uitmaakt van “bos- en natuurgebied buiten de EHS” moet nog worden overlegd met de gemeente en de provincie.

7.4 Kansen voor de Natuur

Gierzwaluw

De gierzwaluw is een typische soort van stedelijke omgeving. Om de soort kansen te bieden in het plangebied worden de volgende maatregelen aanbevolen. Deze maatregelen zijn afkomstig uit de soortenstandaard van de gierzwaluw opgesteld door het RVO (2014).

Biedt geschikte verblijfplaatsen aan zoals een nestdakpan, een houten nestkast kan eventueel ook in aanmerking komen. Deze dienen in groepjes bij elkaar aangeboden te worden. Deze verblijfplaatsen moeten:

- niet in de volle zon liggen: nestplaatsen bij voorkeur in de koele, schaduwrijke noord- en oostgevels aanbrengen in verband met de hitte die kan ontstaan in de kleine broedruimte. Als nestgelegenheden tussen 9 en 19 uur in de schaduw blijven onder bijvoorbeeld een dakrand, kunnen andere windrichtingen overwogen worden
- voldoende (veilige) uitvliegruimte hebben: minimaal 1 meter breed en 3 meter diep, zonder kans op verkeersslachtoffers. Dus geen platte daken, brede goten, balustraden, borstweringen, bomen, vlaggenmasten e.d. die het aanvliegen bemoeilijken.
- de speciale dakpannen moeten
  - o voldoen aan een minimum bodemoppervlakte van 15 x 25 centimeter en een minimum hoogte van 13 centimeter
  - o een invliegopening van maximaal 2 centimeter boven de bodem (van binnen gemeten)
  - o en invliegopening van 7 centimeter breed en maximaal 3,5 centimeter hoog
  - o dat de invliegopening asymmetrisch is aangebracht, zodat er een donkere hoek in de nestgelegenheden ontstaat.

Huismus

Huismussen zijn kenmerkende stadsvogels. In de nieuwe situatie kunnen daarom speciaal voor deze beschermde en in aantal teruglopende soort nestkasten worden aangeboden. Zo kunnen bijvoorbeeld kasten van Vivara¹ worden aangeboden en verspreid over het gebouw worden opgehangen. Deze verblijfplaatsen moeten niet te hoog aangeboden worden en niet te heet worden in de middagzon: bij voorkeur hebben de locaties een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot of iets desgelijks.

Naast het aanbieden van deze nestplaatsen is het van belang dat de omgeving tevens functioneel is. De voorwaarden die hieraan bijdragen zijn:

---

¹ Vivara.nl 'Nestkast voor de Huismus'

- Er moet continu voedsel te vinden zijn in de directe omgeving (binnen 2,5 meter) van dekking. De dekking bestaat uit stekelige struiken, begroeide gevels of schuttingen, groenblijvende begroeiingen zoals klimop.
- Voldoende inheems groen en enkele grote bomen als leverancier van eiwitrijk voedsel (rupsen) voor de jongen.
- Niet teveel grote bomen.
- Altijd groenblijvende planten in hagen of gevelbegroeiing te gebruiken als collectieve slaapplek (en voor dekking).
- Droge, zandige plekken voor het nemen van een zandbad.
- Drinkwater.

Vleermuizen

Indien in het plangebied geen vleermuizen worden aangetroffen tijdens het nader onderzoek, kan in de nieuwe situatie (in het kader van biodiversiteit in de stad en kansen voor de natuur) hier wel aandacht aan besteed worden.

De genoemde voorzieningen kunnen in de permanente situatie aangeboden en/of gecreëerd worden. Hierdoor kan het plangebied alsnog bijdragen aan het leefgebied voor de vleermuizen. Daarnaast zijn speciaal voor renovatie, nieuwbouw of herbouw onderhoudsvrije vleermuizenkokers in de handel die ingemetseld kunnen worden en zogenaamde vleermuiskwartieren die eenvoudig te bevestigen zijn aan muren (zie onder andere Brochure 'Vleermuisvriendelijk bouwen'; Korsten *et al.*, 2011). Deze positieve maatregelen zijn veelal eenvoudig en met geringe meerkosten in nieuwbouw in te passen. Deze voorzieningen zijn vrijblijvend opgenomen in deze toetsing.

8 Bronnen

Anteagroup, 2015, S. Hammink, 3 maart 2015, 275624

Toets aan provinciaal beleid, verplaatsing en uitbreiding supermarkt Kerkstraat 77 te Zuidbroek.

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Kosten E., H., Limpens, H. Bouman & J. Reinhold, 2011. Vleermuisvriendelijk bouwen. Handreiking voor huiseigenaar, architect en beleidsmedewerker. Zoogdiervereniging & Tauw.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Syplon, 2014

Bouwtekening Aldi Zuidbroek

Overig:

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.naturalis.nl

www.telmee.nl

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

www.provinciegroningen.nl

projectnummer 404070
23 september 2015, revisie 00

Wettelijk kader

I Bijlagen

Bijlage I Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de diersoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing Tabel 2 en 3 - soorten

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijke belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten, zie onderstaande tabel), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Soort	Categorie	Toelichting
Steenuil	1	Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Gierzwaluw, Roek	2	Nesten van koloniebroeders
Grote gele kwikstaart, Huismus, Oehoe, Ooievaar, Kerkuil, Slechtvalk	3	De fysieke voorwaarden voor de vaste nestplaats zijn afhankelijk van bebouwing, vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk; Buizerd; Havik, Ransuil Sperwer, Wespandief en Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit in hetzelfde nest broeden en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch

uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 werd deze term vervangen door NNN door staatssecretaris Dijkema van het ministerie van EZ.

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuur-gebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen. Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.